

Evangelizovat evangelijním způsobem

Belgický katechetik André Fossion charakterizuje naši dobu v této souvislosti jako dobu zániku stávající kultury a zrození nové. Se zánikem staré kultury je spojena i krize určitého typu prožívání křesťanství, ale nejedná se o zánik křesťanské víry jako takové.¹ Proto je třeba brát tento proces jako výzvu pro církve, aby přispěla k tomuto přerodu kultury.

V článku „Jak evangelizovat evangelijním způsobem“ rozvádí pastorační přístup, který může podpořit obrodu církve v této krizi. André Fossion rozlišuje dva možné pastorační přístupy k obnově církve. Pro jejich pochopení uvádí jakési „podobnosti“ podle skutečné události: 26. prosince roku 1999 udeřil na Evropu hurikán Lothar, částečně na východní Francii, s větrem o rychlosti více než 100 mil za hodinu. Kromě devastace krajiny bylo zničeno jen ve Francii asi 300 milionů stromů, zemřelo 60 lidí a několik lesníků a vlastníků půdy spáchalo sebevraždu, protože si neuměli poradit s rozsahem pohromy. Okamžitě byly sestaveny odborné týmy, které promýšlely a zpracovávaly programy na znovuzalesnění podle nejnovějších vědeckých poznatků. Snažily se vytvořit jakýsi „ideální les“, který bude odolnější v případě další přírodní katastrofy. Avšak příroda je překvapila. Dříve, než mohly jejich zalesňovací plány přinést nějaký efekt, lesní odborníci zjistili, že lesy regenerovaly rychleji, než očekávali. Rostly v nových a lepších „sestavách“, než o kterých uvažovali odborníci. Přirozená obnova růstu lesů ukazovala větší biologickou rozmanitost a mnoha způsoby lepší ekologickou rovnováhu. Druhy, které staré lesy potlačily, se nyní začínaly vracet. To podnítilo také obnovu života a návrat mnoha druhů zvířat.

Jaký závěr si z toho učinili lidé odpovědní za obnovu lesů? Upustili od způsobu řízení obnovy podle svých vlastních plánů a zaměřili se na sledování přirozené obnovy. Dávali prostor novým druhům, podporovali přirozený růst. To samozřejmě znamená být k tomu dostatečně kompetentní, aby rozlišili, co opravdu přispívá k regeneraci, a tyto procesy podpořili.

André Fossion v tomto „podobnosti“ rozlišuje dva druhy přístupů k řízení obnovy, které aplikuje i na církve:

- a) První model je založen na obchodním modelu řízení. Definuje církve a svět z hlediska vlastních plánů manažerů tohoto procesu, kteří zkoušejí „nastavit“ církve a svět takové, jaké by si je přáli mít.
- b) Druhý přístup považuje za plodnější, protože zahrnuje vnímavost a citlivost k potřebám dneška. To znamená, že „žijíme“ přerod něčeho přesto, že nad ním nemáme žádnou kontrolu, a to kompetentně a s rozlišováním. To zahrnuje uchopení příležitostí, které vyvstávají a které jsme předem neplánovali. Tento přístup vyžaduje schopnost rozeznat, že to, co vypadá pro některé jako katastrofa, jí není pro jiné (mnoho lidí se nechce vrátit do „starých časů“) a přítomná situace by mohla přinést obnovující se církvi větší „biologickou rozmanitost“. Tento přístup vyžaduje, abychom si uvědomili, že
 - za prvé: my nejsme původci života a růstu
 - za druhé: všechna narození znamenají, že přicházejí bytosti jiné, než jsme my. Nově narození jsou vždy od nás odlišní.

Na podporu tohoto druhého přístupu A. Fossion uvádí: Šíření víry není replikace nebo klonování. Je to vždy příchod něčeho zcela nového. Přístup živení vychází z toho, že každý lidský tvor je neodmyslitelně schopen být „otevřený pro Boha“. Není naší úlohou „vykouzlit“

¹ FOSSION, André. How to evangelize in a evangelic way. *Lumen Vitae*, 2008. Staženo z <http://www.lumenonline.net>, 15. 12. 2008. Fossion dále upřesňuje: „Po sekularizaci veřejné sféry společnosti dochází ke druhé fázi sekularizace v soukromém životě. V církvi se to projevuje tím, že se jedinci distancují od tradičních forem křesťanství. Například proto, že neslouží svému účelu, nedávají jim smysl a jsou pro ně z velké části tajemné. Projevem takové krize je snižování počtu praktikujících křesťanů, snižující se počet dětí ve vyučování náboženství, vážný pokles počtu povolání, stárnutí křesťanského společenství apod. Vedle toho však existují i nadějná znamení života. Patří k nim: narůstající počet katechumenů a křtů dospělých, vzrůst laiků studujících teologii a pastorační práci; podíl laiků včetně žen na rozličných službách v církvi; inovativní katechetické projekty, využití médií, velká shromáždění; uplatnění demokracie v místních společenstvích.“

tuto schopnost. Ani nemáme sílu zplodit víru. My nemůžeme „udělat“ křesťany způsobem, jakým pečeme chléb nebo vyrábíme pneumatiky pro auta. Obrácení se k víře je vždy překvapením a ne výsledkem našeho úsilí nebo konečným produktem našeho obchodního plánu. Je zřejmé, že víra by nebyla předána bez nás, ale my nemáme moc ji udělit. Naše práce spočívá v tom, poskytovat podmínky, které to umožňují, pochopitelné, životaschopné a vyzývající. Náš pastorační přístup musí pracovat v podmínkách, kterým čelíme. Všechno ostatní patří do sféry milosti a svobody.

Tento přístup „živení“ je hluboce v souladu s duchem evangelia. Vše, co můžeme udělat, je zasévat semeno. Evangelium popisuje naši misi pomocí termínů setí semene: „Království Boží je podobné člověku, který zaseje do země semeno; ať spí, nebo je vzhůru, ve dne i v noci, semeno klíčí a roste, on ani neví jak. (Mk 4, 26-27). Viděno v tomto světle, náš přístup musí být delikátní rovnováhou mezi „akcí“ (co je potřeba dělat) a „sebeovládáním (zdrženlivostí)“ (nezbytná trpělivost k tomu, aby dovolila přírodě dělat to, co je jí dáno). To se samozřejmě týká i katecheze.

Z tohoto pastoračního přístupu „**živení samoobrodného procesu**“ vyplývají **konkrétní přístupy**, které lze rozdělit do tří oblastí: osobní postoje k evangelizaci; postoje, které podporují setkání a dialog, a postoje, které podporují a povzbuzují jiné k převzetí iniciativy. Vzhledem k časovému omezení této přednášky se jim nebudu podrobněji věnovat a omezím se na jejich výčet:

- rozpoznávat, že evangelium je adresováno nám
- slyšet pozvání následovat Krista kdekoliv (nečekat je jen ve vlastním prostředí)
- riskovat být hostí – tedy být přijat nebo také nepřijat druhými
- upřednostnit spolupráci s druhými před sólovými aktivitami
- rozlišovat mezi Ježíšovým učením a učením o Ježíši
- pracovat na představách o Bohu
- udržovat a živit naše křesťanské tradice
- přijmout odpor některých vůči evangeliu jako výzvu (k hledání přiměřených forem křesťanství)
- dovolit si žádat o pomoc lidí dobré vůle a důvěřovat tomu, co nemůžeme přímo řídit.